

שיבת בשיבתו

ו' שבט תשפ"ג | גיליון 320

שָׁמוֹת - בְּשִׁלּוֹז

שיבת שירה - הפטרה :

ספרדים : " וַתָּשֶׁר דְּבוּרָה וַבָּרַק בֶּן אֲבִינֵעַם " {שופטים ה'}
אשכנזים : " וַדְּבוּרָה אֲנֵשָׁה נְבִיאָה אָשֶׁת לְפִידוֹת " {שופטים ד'}

הרב אשר ביטון רב משמר הגבול - ירושלים

לרפואה שלמה אמן.
 מיטלי בת עליזה
 קסם לאה חיה בת אלה
 טליה אסתר בת אלינור
 ינון יהודא חי בן זרר רוזה
 אפרים יהודא בן רייזל
 כנרת בת מרים
 יצחק בן פרלה
 רחלי בת הניה

השבת, נקרא בפרשה: " ויאמר ה' אל משה מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו" (שמות, י"ד, ט"ו). רש"י הקדוש, מביא בפירושו את דברי המדרש: "למדנו, שהיה משה עומד ומתפלל, אמר לו הקדוש ברוך הוא, לא עת עתה להאריך בתפילה, שישראל נתונים בצרה".

נשאלת השאלה: תשובתו של הקב"ה למשה "מה תצעק אלי" תמוהה היא, וכי מה עוד היה ביכולתו של משה לעשות אם לא לצעוק? ואל מי עוד יוכל לפנות אם לא אל הקב"ה? **הרב משה קלר זצ"ל בספרו "טללי אורות"** מביא משל למה הדבר דומה: אדם עשיר וגיבור גדול כעס על בנו יחידו בשל התנהגותו הקלוקלת, ובכעסו כי רב שלח אותו מביתו. הסתובב לו הבן ברחובות העיר בעירוס ובחוסר כל, וכשגברה הצינה וכל מוצא אחר לא נראה לו, הוא פנה אל אחד מן השכנים בבקשה שידבר עם אביו שיחוס וירחם עליו וייתן לו לכל הפחות נעלים ובגדים. השכן התמלא רחמים על הבן המסכן ומיהר לקבל על עצמו את השליחות. הוא הגיע אל שכנו העשיר, והפציר בו: "אנא, רחם על בנך... הוא הולך ערום ויחף, והקור הנורא חודר לעצמותיו והוא חולה מאוד..." כששמע השכן את פנייתו נענה ואמר: אדרבה, במקום לדבר על העניין איתי דבר על כך עם בני... הרי אני אביו, וכי סבור אתה שאין לבי שותת דם על שקר לו? אולם בכל זאת אינני יכול לעזור, מכיוון שאני מצווה לחנך אותו... דבר אתו אתה, אפוא, אמור לו שייטיב את דרכיו ומעשיו, ובאותו רגע שישב אלי ואתן לו הכול!..." **כן הוא הנמשל:** בשעה שהיו ישראל נתונים בצרה, היה שר של מצרים עומד ומקטרג עליהם: "הללו (מצרים) עובדי עבודה זרה והללו (בני ישראל) עובדי עבודה זרה, מה נשתנו אלו מאלו?!"... באותה שעה לא הייתה לאבותינו שום זכות לישועה, כמו שנאמר: "ואעבור עליך... ואת ערום ועריה". ברוב רחמיו רצה הקב"ה להצילם, אלא שהיה צורך בזכות, לפיכך כאשר בא משה וביקש להצילם עונה לו הקב"ה: לא ממני צריך אתה לבקש זאת - אלא מעם ישראל! - "דבר אל בני ישראל ויסעו" אמור להם שיעשו מעשה שכרוכה בו מסירות נפש, ועל ידי כך ייסתם פי המקטרג והם יזכו בכל השפע המוכן עבורם... **"רבינו האור החיים הקדוש,** בפירושו על פסוק זה, גם עומד על השאלה, "מה תצעק אלי", וכי למי יצעק אם לא לה' אלהיו? ובפרט בעת צרה כזו, כמו שנאמר "מִן הַמִּצָּר קָרָאתִי יְהוָה", ואם הקדוש ברוך הוא מעיר לו על כך שהוא מאריך בתפילה, כפי שפירש רש"י, הרי כל עוד שתפלתו לא נענתה, עליו להמשיך בתפילה! ואם כן, מה פשר הדבר "מה תצעק אלי"? ופה מחדש לנו האור החיים הקדוש, יסוד עצום ופתרון אמיתי לאדם שנמצא בעת צרה. וזו לשונו של רבינו האור החיים: "אכן, יתבאר על פי מאמר חז"ל, שישראל היו נתונים בדין, שהיה אומר המקטרג לפני ה', מה אלו עובדי עבודה זרה אף אלו עובדי עבודה זרה! שאף ישראל היו עובדי עבודה זרה במצרים. ודבר ידוע הוא, כי כוח הרחמים תלוי במעשים טובים, ואם חסרים מעשים טובים, לא תוכל מדת הרחמים להתעורר. והנה, כשראה הקדוש ברוך הוא כי קטרגה מידת הדין על ישראל, חפץ הקדוש ברוך הוא להצדיק את ישראל, אבל לא היה כוח במידת הרחמים, כי לא היו לישראל די מעשים טובים, על כן אמר למשה, מה תצעק אלי, כלומר, כי אין הדבר תלוי בדין, כי אני חפץ לעשות נס, אך מאחר והם אינם ראויים, מדת הדין מונעת, לכן, דבר אל בני ישראל, כלומר, זאת העצה היעוצה להגביר צד החסד והרחמים, דבר אל בני ישראל, ויתעצמו באמונה בכל לבם ויסעו אל הים קודם שיקרע, על סמך הביטחון כי אני אעשה להם נס, ובאמצעות כך תתגבר מידת הרחמים ובאמצעות מעשה הטוב נעשה להם נס". כלומר, כדי לעורר את מידת הרחמים, היה על ישראל לעשות מעשה! להיכנס לים, באמונה שלימה שה' יעשה נס, ואז נקרע להם הים! כאן לימד אותנו אור החיים הקדוש, כי בעת שהאדם נמצא בצרה ומצוקה, ומידת הדין גוברת על מידת הרחמים, לא מספיקה אז רק תפילה וצעקה, אלא יש צורך מייד להוסיף מצוות ומעשים טובים בפועל כדי לתת כוח למידת הרחמים להתגבר על מידת הדין, ואז זוכה האדם לישועות ניסים ונפלאות, כפי שלמדנו מפירושו זה של אור החיים הקדוש, שהקדוש ברוך הוא אומר למשה, מה תצעק אלי? זה לא זמן להאריך בתפילה! אלא יש לעשות מעשים בפועל של אמונה ובטחון, ועל ידי זה זכו כל ישראל לנס קריעת ים סוף. ישמע חכם ויוסף לקח! **אמן. שבת שלום ומבורך.**

פתגם השבוע

"הצלחה לא תושג אלא אחרי עמל."

{ רבי משה אבן עזרא }

זמני כניסת ויציאת השבת

רבינו	צאת שבת	כניסת שבת	
תם	17: 53	16: 39	ירושלים
18: 32	17: 54	16: 55	תל אביב
18: 29	17: 53	16: 47	חיפה
18: 30	17: 55	16: 58	באר שבע
18: 33	17: 56	16: 49	אילת

לזרע של קיימא. אמן.

שלמה בן יונה
חנה בת יעל
אליהו בן מרים
מרגלית בת חנה

" אור החיים הקדוש "

" אהבת חינוס "

שנאת חנוס מתקנים על ידי אהבת חנוס

" ויקח משה את עצמות יוסף עמו, כי השבע השביע את בני ישראל לאמר, פקד יפקד אלקים אתכם והעליתם את עצמתי מזה אתכם " {י"ג, י"ט}

יוסף הצדיק השביע את אחיו, שיעשו איתו חסד וישאו את עצמותיו לאחר פטירתו, ממצרים לארץ ישראל, שזה מראה ומלמד על אהבה ורעות ביניהם, ובזה הם יתקנו את העוון שהם שנואו אותו, וכפי שאמר המלאך גבריאל ליוסף, על אחיו השבטים "נסעו מזה", ודרשו חכמינו שהם נסעו והרחיקו עצמם מן האחוה שהייתה ביניהם, והמילה 'זה' גימטריה 12, שאינם באחדות של 12 אחים יחד, אלא שהרחיקו עצמם מן האחוה, וכעת על ידי עליית עצמותיו ממצרים לארץ ישראל, הם מתקנים את פגם השנאה שהייתה להם...

ומוסיף רבינו האור החיים הקדוש ואומר, לפי זה מובן, מדוע השתמש יוסף בלשון "והעליתם את עצמתי מזה אתכם", ולכאורה המילים "מזה אתכם" מיותרות, אלא נתכון לומר להם, שעל ידי שישאו את עצמותיו "מזה", יתוקן החטא של נסעו "מזה", ועל ידי כך יהיה "אתכם" שיהא נעקר עוון זה, והרי הם יחד באחוה ורעות, ויהיו לאחדים.

עוד כותב רבינו לפרש כפל הלשון "פקד יפקד", וזה לשון קדשו: 'טעם הכפל, להצדיק אמונת הדבר, וזה שיעורו, פקוד, פירוש הפקידה שהבטיח ה' ודאי יפקוד'.

כלומר: שאמר יוסף לאחיו, תאמינו ותבטחו בהקדוש ברוך הוא, שיקיים ההבטחה, שתעלו ממצרים לארץ ישראל, ותתנו הודאה ואמונה כבר מעכשיו כאילו כבר נתקיימו דברי ה', ובוודאי תבוא הישועה... וכאשר תבוא הישועה, ויעלו את עצמות יוסף ממצרים לארץ ישראל, ממילא יתוקן ענין שנאת האחים, ואדרבה, תהיה אהבה ואחוה ביניהם כל הימים...

הבית השלם

הרב שמעון שמש שליט"א – יועץ זוגי וחינוכי: 052-7162999

לכבוד הרב שלום

בעלי שיחי, עושה המון למען הבית, וכמעט כל מה שאני מבקשת הוא קונה. אבל יש לי תמיד הרגשה שעושה זאת מאילוף, או עושה "טובה" ולא מכל הלב. אני לא מסוגלת לראות שעושים טובה. מה יש לעשות בעניין?
תשובה:

אני מבין שאת מחמיאה לו ומודה על הקניות, כי אחרת אין תשובה לשאלתך... כי היא תשובה גדולה!
אלא מה, הוא לא עושה זאת מכל הלב? בואו נבדוק מדוע. יש במחמאות כח עצום כגורם המוטיבציה. אלא שיש להיזהר בכך, כי כלפי המבוגרים יכול הדבר להביא לתוצאות הפוכות לגמרי! ואסביר מדוע. את מכירה אולי את הביטוי: "רק כאשר רוצים ממני משהו יודעים להחמיא"! יש בכלל טעות בתפיסה מהי מחמאה?! אין פירושה של מחמאה להחניף לשני או "לעבוד עליו"... מחמאה היא לא כרטיס אשראי עם קרדיט מלא שמשיגים איתו כל דבר בקופה... היא לא תמורה למשהו שקבלנו או רוצים לקבל. אלא הבעת מעלותיו של השני, ועובדה ששמנו לב ומכירים את ייחודיותו של השני. ועל כך אנחנו מעריכים אותו ואת טובו, וזהו!!! בלי בקשות, ובלי לרתום אותו למטלה כלשהי. אצל הילדים לפעמים זה כן עובד: "בוא חמוד איזה ילד טוב אתה, תביא לי את הנעליים... כל הכבוד איזה בעל חסד אתה... אשתך בעתיד תהיה מאושרת... נו באמת! מחמאות הללו מדברות אולי אל הילדים, אבל לא לאלינו. כי אנחנו זוכרים שעשו לנו זאת בהיותנו ילדים בכדי לקבל משהו... "די! היינו בסרט הזה". ואם כבר אנחנו חושבים שמחמאה היא תמורה, היא צריכה להיאמר תמיד על העבר ולא העתיד! לא על הבא! אלא אחרי קבלה. באופן אישי הפונה אל אישיותו המיוחדת באמת, ובערך בצורה הזאת: "תודה רבה לך, עזרת לי בזה המון. אני מעריכה זאת ואומרת לך הצלת אותי! איך אני מאושרת ממך לא ידעתי איך להסתדר, ה' יברך אותך? הכנתי לך קפה עם חלב מוקצף בסגנון שאתה אוהב... אין לי מילים". כך סביר להניח שגם להבא תהיה לו מוטיבציה לעשות דבר טוב. ועוד נקודה לחידוד: "לא להעריך ולא להחמיא על דבר שקבלנו, יכול להיות גם כ"גזל"!!! זוהי חובה מוסרית, לשלם בתמורה רגשית. בהצלחה רבה.

לעילוי נשמת מורי ורבי
מרן ראש הישיבה חכם
שלום הכהן בן מלכה
תפחה זצוק"ל זי"ע. אמן.

הלכות - ילקוט יוסף כיבוד שאר קרובים

אם אחיו הגדול אומר לו השקני מים, ובעל אמו אומר לו השקני מים, אם שני האחים הם מאם אחת, יש לומר לאח הקטן, הנח כבוד אחיך הגדול ועסוק בכבוד בעל אמך, שאתה ואחיך חייבים בכבודו. ואפילו אם האחים הם משתי אמהות, והאח הגדול אינו חייב בכבוד בעל האם, מכל מקום חייבים בכבודו מהתורה, כבוד בעל האם קודם לכבוד האח.

יש אומרים שחייב אדם בכבוד אבי אביו כל זמן שאביו חי, ויקרא לו סבא, ולא יקרא בשמו, כי אם בתואר רבי פלוני, ולאחר מות אביו יכבדנו על כל פנים בקימה והידור. וכשעולה לתורה יעמוד לכבודו, ולא ישב עד שיסיים את הקריאה, ואז יגש לנשק את ידיו, שנאמר ונגד זקניו כבוד. ולגבי אבי אמו ואם אמו, יש לצדד שמעיקר הדין אין חיוב לכבדם. ומ"מ לכתחילה ינהג בכבוד גם לגבי אבי אמו.

חייב אדם לחנך את בניו ובנותיו הקטנים שיכבדו את הסבא והסבתא, וינהגו בהם כבוד.

אף שחייב אדם בכבוד אבי אביו, מכל מקום אינו חייב מיתה על קללתו, אלא לעניין זה הרי הוא כאחד מישראל. ויש להסתפק אם יש חיוב לכבד את אביו של סבו.

מותר לאדם לחתום את שמו ולציין נין ונכד לגאון פלוני, מבלי להזכיר את שם אביו, ואין זה נחשב למזלזל בכבוד אביו.

חייב אדם לכבד את חמיו אף על פי שאינו חכם, ולא זקן, וכן חייב לכבד את חמותו, והכיבוד הוא בקימה

והידור כשמגיעים לתוך ארבע אמותיו, כמו שמכבדים את הזקנים החשובים, אבל אין חיוב לכבדם ככבוד אביו ואמו. ואפילו אם חמיו צעיר, חייב לעמוד מפניו כנזי. וכשחמיו עולה לספר תורה, יעמוד לכבודו עד שיסיים הקריאה, ואז יגש אליו לנשק ידיו, כמו שנוהגים לעשות כן בעליית ספר תורה של האב, וכן ראוי לעשות. ובפרט אם חמיו הוא בעל מעשים טובים ובן תורה. וכל שכן אם הוא תלמיד חכם.

אין חיוב מורא בחמיו וחמותו. ולכן מותר לחלוק על חמיו אפילו במילי דעלמא, ובלבד שיעשה כן בדרך ארץ, וכל כיו"ב מדיני מורא.

אם החתן תלמיד חכם וחמיו הוא בעל בית פשוט, אין החתן צריך לעמוד מפני חמיו קימה גמורה, אלא כדי הידור בעלמא.

דבר הגון וראוי שלא לקרוא לחמיו וחמותו בשמם הפרטי, שהרי גם לזקנים חשובים אין קוראים בשמם הפרטי, אלא עם תאר "רבי" פלוני.

יש שנהגו לקרוא לחמיו ולחמותו בשם אבא ואמא, כדרך שדוד המלך קרא לשאול. ואין איסור בדבר. ואם רוצה לקרוא לחמיו בתואר אבא מארי, יש אומרים שאין לו לעשות כן, משום שכינוי זה לא ניתן ליאמר כי אם לאביו ואמו, ואם יקרא תואר זה גם לאחרים, נראה ח"ו ככופר באביו או אמו.

גם האשה חייבת לכבד את חמיה וחמותה במה שתוכל וכמיטב יכולתה. וראוי לו לאדם שידריך את אשתו לכבד את חמיה וחמותה,

כמבואר בתנא דבי אליהו. וגדול חיוב האשה מהאיש, שהיא חייבת יותר לכבד את חמיה וחמותה, שזהו כבוד בעלה, והיא חייבת בכבודו.

גם אם חמיו וחמותו מצערים אותו, בכל זאת חייב לנהוג בהם בכבוד ובדרך ארץ, וכמו שמצינו בדוד המלך ששאל המלך רדפו, ועם כל זה נהג בו כבוד וקראו אביו.

אף אם היה חמיו עם הארץ, חייב לכבדו. אבל אם היה רשע ובעל עבירות אין חיוב לכבדו ובמקום שיש חשש למחלוקת אם לא יכבד את חמיו, יכול לכבדו, שאין בזה איסור.

אם יש עימות בין אשתו להוריו, לא יכעס על אשתו בשביל לעשות נחת רוח להוריו, אבל אם אשתו מחציפה בדיבור כלפי הוריו, אף שהצדק עמה, ראוי לו להשתיקה בנחת ולומר לה לנהוג בדרך ארץ. ואם רואה שהמריבות בין אשתו להוריו הם תכופות וגורמות להפרעה בשלום ביתו, ישתדל שלא להגיע לבית הוריו יחד עם אשתו, אך הוא עצמו יבקר אצלם להפיס את דעתם.

אם ציוו עליו אביו או אמו שלא יכבד את חמיו או חמותו, אין צריך לשמוע להם. וכן בת שאביה או אמה ציוו עליה שלא תכבד את חמיה או חמותה, אין לה לשמוע להם.

גם לאחר פטירת חמיו וחמותו מן הראוי לנהוג בהם קצת כבוד. ואם אין לחותן בנים שיאמרו עליו קדיש, ראוי לחתן שיאמר אחריו קדיש. וכן אם החתן הוא תלמיד חכם ומחדש חידושים, יש לו לחותן עלייה בעולם העליון.

" סיפור לשבת שירה – אז ישיר "

ונניח על שולחנו בקבוק יין לזכותכם. אני בטוח כי הדבר יפיס את דעתו והצדיק יתפלל למענכם". מכיוון שקולם של השניים לא שב אליהם עד לשעת המנחה, נאלצו לעשות כעצת מארחם. פנו אפוא השלושה והלכו לבית-מדרשו של הצדיק שכבר היה מלא וגדוש בחסידים, בעיצומה של סעודת 'רעווא דרעוויין'. המארח העמיד בקבוק יין משובח על השולחן ופנה אל הצדיק בבקשה להשיב לאורחיו את קולם. "וכי אני הוא שנתתי להם את קולם, שיש בכוחי לקחתו מהם?!", תמה הצדיק על עצם בקשת המארח. החזן, שכבר ספג די והותר ביזיונות באותו יום, התרתח והתקשה למשול ברוחו. "האם אין בליבכם רחמים? וכי אינכם חוששים מפגיעה בפרנסתם של יהודים?!", החציף פניו כנגד הצדיק. הצדיק מקרלין הרים את עיניו והסתכל לעבר החזן ועוזרו. "ריקים ופוחזים!", הרעים עליהם בקולו, "התוודו על חטאיכם!". לשונם של החזן ועוזרו דבקה לחיכם. הצדיק המשיך: "האם כל חוטא ראשי להיות שליחם של ישראל להעלות את תפילתם אל תחת כיסא הכבוד?!", החזן המכובד לא היה יכול עוד לשאת את הבושה לנוכח הקהל הרב שעקב בעיניים משתאות אחר חילופי הדברים. בזעם רב מיהר לנטוש את בית-המדרש. לעומתו עוזרו נותר שם כמסומר למקומו. לפתע פרץ זרם של דמעות ממות מעיניו. באותו רגע הסב הצדיק מקרלין את מבטו ממנו וחזר לנהל את שולחנו. כל אותה שעה הוסיף העוזר לבכות בכי תמרורים חסר מעצורים. לאחר צאת השבת פנה הצדיק אל עוזר החזן: "אם אציע לך לבחור בין תשובה שלמה לבין החזרת קולך, במה תבחר?". האישי הרהר קלות ומיד השיב: "מוכן אני בלב שלם לוותר על קולי כדי לזכות בתשובה שלמה. מה חפץ לי בקול שלא יערב לפני הבורא?". ראה הצדיק כי דברי העוזר נאמרים מעומק הלב וכי רצונו לחזור בתשובה שלמה, כן ואמיתי. הזמינו לחדרו ושם הורה לו להתוודות על חטאיו. בלב שבור לרסיסים מנה הלה רשימה ארוכה ו'מפוארת' של עברות שהוא וחברו החזן נכשלו בהן במהלך מסעותיהם המשותפים – לצורך הופעותיהם – על פני הארץ. לאחר מכן הורה לו הצדיק דרך-תשובה. בין השאר ציווה עליו לרוץ פעמיים בכל יום ברגליו לבית-הכנסת של העיר הסמוכה למקום מגוריו, כדי לתקן בכך את כל הריצות שרץ למטרות שליליות. כך, במשך שלושה שבועות. בתום שלושת השבועות התייצב עוזר החזן לפני הצדיק. זה היה בעיצומה של סעודת מצווה שבה ישב הצדיק עם קבוצה מחסידיו. "דומני כי מיטיב אתה לשייר", אמר לו הצדיק במאור פנים ובחיוך רחב. וראה זה פלא, האישי פתח את פיו וקולו הרם והערב שב אליו כבראשונה. ולעומתו, החזן, שהתעקש וסירב להתוודות על חטאיו, איבד את קולו לצמיתות. הנה כי כן, אצל האחד נתקיים "אשירה לה", בעוד רעהו ירד מגדולתו יען "כי גאה גאה"...

באותה שבת התקבצו רבים מתושבי קרלין מכל קצות העיר אל בית-הכנסת הגדול. הכול ביקשו ליהנות מקול הטנור הנפלא של החזן האורח שהגיע לעירם, כדי להנעים להם את השבת. שבועות ציפו לשבת זו והנה היא סוף-סוף הגיעה. ואכן, החזן שהגיע בלוויית עוזרו הצמוד, חזן מצוין בזכות עצמו, לא אכזב. הוא העניק לציבור המתפללים הגדול שעות של קורת-רוח ושל הנאה מתפילתו הערבה. דממה מוחלטת שררה בבית-הכנסת העמוס מתפללים, שעה שקולו של החזן המהולל נסק לגבהים עצומים, וירד, ושוב עלה, וכל זאת בקלילות מדהימה. תפילת ליל שבת הסתיימה והכול התפזרו לבתייהם אחוזי התפעלות מהתפילה החגיגית. היא הסבה לבני קרלין עונג עצום והייתה לשיחת הכול, גם בהתגודדות שלאחר סעודת השבת וכן בבוקר שלמחרת. תפילת שחרית הסתיימה ועמה גם קריאת התורה. כעת המתינו הכול בדריכות לשיא השיאים תפילת מוסף. לפתע נשמע רחש בקהל. כל העיניים הופנו לעבר הפתח ומבטי הפתעה עלו בהן. על מפתן בית-הכנסת ניצב הצדיק רבי אהרון מקרלין בכבודו ובעצמו. הדבר היה לפלא. זמנו של הצדיק היה יקר לו עד מאוד. הופעתו לתפילת החזן האורח נראתה תמוהה למדי. האם גם הוא בא כדי ליהנות מהסלסולים? החזן, מודע לציפיות הגבוהות ממנו ומלא חשיבות עצמית, היטיב את הטלית על ראשו וכבר עמד לפתוח באמירת 'יקום פורקן'. לפתע תקפו שיעול חזק. ככל שהתאמץ לגבור על השיעול ולהחניקו, התעצם השיעול ונעשה כבד ועמוק יותר. מבוכה גדולה השתררה בבית-הכנסת. כשחדל לבסוף משיעולו, היה החזן סמוק ומיוזע. בניסיון נואש למחות את רישומן הלא-מחמיא של הדקות האחרונות, נטל לריאותיו נשימה עמוקה, וניסה להרעים בקולו "יקום פורקן". מילות התפילה בקעו מגרונו בצליל צרוד ומגוחך. בוש ונכלם סימן החזן לעוזרו להתקרב ולמלא את מקומו. על פניו של העוזר ניכר מתח רב. היה עליו להיכנס לנעליו הגדולות של החזן הנודע ולשאת על כתפיו את המשא הכבד של ציפיות הקהל. הוא בלע את רוקו ופתח ב'יקום פורקן'. ליתר דיוק, ניסה לפתוח. שכן גם קולו בגד בו ומגרונו עלה קול חלוש, מהוסס, ובעיקר... מזויף. באותה שנייה ממש סב הצדיק מקרלין על עקביו ועזב את בית-הכנסת. רעש ומהומה השתררו בקהל. התקווה הגדולה הייתה לאכזבה עמוקה, ותחושת התרוממות-הרוח נהפכה באחת לאווירת נכאים. הכול היו שותפים לתחושה עזה, ובלתי מובנת, כי קיים קשר הדוק בין הופעתו הפתאומית, של הצדיק בבית-הכנסת לבין מה שאירע. "רק קפידה של הצדיק יכולה לעולל זאת לשני החזנים", אמרו המתפללים זה לזה. בעל-הבית שאירח את החזן ועוזרו לא נמנה עם חסידיו של רבי אהרון. וגם הוא היה משוכנע כי המפתח לאובדן קולם נמצא בידי הצדיק. "עצתי לכם היא, כי לאחר תפילת מנחה ניגש שלושתנו לבית-מדרשו של הצדיק

ניתן לקבל את העלון במייל. נא לשלוח בקשה למייל: Asher7171@walla.com

הצעות והארות יתקבלו בשמחה.